

MURÁNYI SÁNDOR OLIVÉR
Lassított menekülés

Ideges morgásra kapjuk fel fejünk. Előtte egy órán át ülünk az autóban a költővel, akinek medvelest ígertem. Mert hajnal előtt nem szabad bemenni a fák közé. Bárhol keresztezhetjük a nagyvad útját, és akkor nagy baj történhet. Meg kell várni, amíg legalább szürkület lesz, hogy beláthassunk a bokrok közé. Ezúttal türelmetlenek vagyunk mindketten. Inkább a költő sürget: – Nem számít a vaksötét, menjünk! Elindulok. Hangtalanul lépkedem fel az erdei csapáson, vendégem mögöttem jön. A fenyők feketék, mint a hajnali imaórárt végző bencések. Szívem így is torokban dobog, de amikor dühösen elének ugrik valami, földbe gyökerezik a lábam. – Juhászcutya! Hogy kerül ide?! – kérdelem magamtól, majd elkergetem az állatot. – Biztosan a lóhúsrá jött, amellyel a medvéket etetik. Tilos lenne a lóhússal való etetés, de most épp egy turistales felé tartunk, ahol mindennap medvét kell mutatni az érdeklődőknek. A kutya eltűnik.

Fújtatva kaptatunk tovább felfelé a dombon. Az árnyak ijesztően merednek ránk. Tudom, a fából készült fedett les ajtaját nyitva hagyták éjszakára, hogy kiszellőzzön az esti medvelesők után a hely. Eszembe jut: mi lesz, ha odaérünk, belépünk, és ott vár a medve? Hátha barlangnak hitte az építményt, és bevackolta magát? Hátha ételment keresett, és még ott ül az összeborogtatott székek között? Ez esetben azonnal nekünk ugrik... Már vagy tíz méterre járunk a lestől, amikor erre gondolok, tovább fantáziálni azonban nem marad időm. Dühös ajtócsattogtatásra leszünk figyelmesek. Összerezenünk. Meglepve pislogunk egymásra. És ekkor jön a morgás. Leírhatatlanul ijesztő, mély, gyomorból jövő, amelybe a mi gyomrunk is beleremeg. Ideges, figyelmeztető hang a vaksötétekből. Egy pillanatig sem marad kérdés számunkra, honnan származik. Azonnal menekülésre vesszük, hátrafordulunk, és rohanni kezdünk az ösvényen lefelé. Útközben eszembe jut valami. Költővendégem elé kerülök, és teljes erőmből ziháló mellkasának támaszkodom: – Ne rohanjunk! Ha gyors mozdulatokat végzünk, a vad követni kezd, és nem ússzuk meg! Csak nagyon-nagyon lassú lépésben tovább!

Utólag mulatságos felidézni, amint futásunkat lassítani próbálva lépegetünk, mintha bohócmutatványt

végeznénk, mintha gúnyolódnánk valakivel vagy önmagunkkal, mintha játszanánk csupán. Halántékomon ott csorog az izzadság a halálfélelemtől. A félelem izzadsága, amelyet a ragadozó megérez. Nyugtadni próbálom magam, miközben remegek. Félúton járhatunk vissza az autóhoz, amikor a fáradtságtól megállok. – Fújjuk ki magunkat, és még lassabban folytassuk a menekülést!

Virrad. A cserjék kivehetőbbé válnak, az égen látzanak már a hajnali felhők. Tovább akarunk haladni a szürkületben, alig lépünk kettőt, amikor döbbenetes látványban lesz részünk. Tíz méternyire előttünk óriási medve vonul át az ösvényen. Egymásba kapaszkodunk. A nagyvad alakja jól kivehető, amint kilép az ágak mögül, és hatalmas fejét előretartva halad át a jobb oldali sűrűbe. Nem néz ránk. Hátrahökölünk. Csak állunk, tágra nyílt szemmel nézünk egymásra szótlanul. – Nem vett észre! – próbálom biztatni magam, miközben lábamat elhagyja az erő. Az idegességtől leülni sem lehet ilyenkor, teljesen tanácstalanná válik az ember. – Egy medve mögöttünk, egy előttünk! Satuba szorítottak! Most mit tegyünk?! – szólal meg vendégem. – Semmit! – igyekszem higgadságot parancsolni magamra. – Nem állhatunk itt, folytatjuk utunkat lefelé, biztosan elment... Meg sem fordul a fejünkben, hogy talán ugyanaz a medve lehet. Araszolunk. Mérföldnek tűnik minden egyes méter, az idő megáll. A jelen marad csupán, átjutni valahogy baj nélkül a vonalon, amelyen elhaladt orrunk előtt a barna bundás. Araszolás lihegve tovább. Minden egyes lépés fáj, mert a halálba vezethet. Vajon ott vár mellettünk a sűrűben? Visszafordul? Szembetaláljuk magunkat vele?

Évekké nyúlnak a másodpercek. Hangtalan léptekkel haladunk. Ahogy oda érünk, ahol átvonult előttünk a vad, ösztönösen egymásba kapaszkodva, mindketten oldalra fordítjuk fejünket. Iszonyatos látvány fogad. Ott ül a medve mintegy ötméternyire tőlünk négy vékony fenyőtörzs között, és figyel. Nem tudom, mi játszódhat le ebben a pillanatban vendégemben, de már nem is érdekel. Félek, hogy össze-rogyok, és nem tudom folytatni az utat. Egész testemet azonnal kiveri a víz, miközben az állat ide-oda mozgatja orrát. Évszázaddá válik a lépés, amellyel kifelé igyekszünk. Kifelé ebből a helyzetből, amely elmondhatatlan. Sokszor gondoltam rá, hogy addig lesem a medvéket, amíg egy napon megjárom, de nem így képzeltem el. Életem felénél tartok. Talán. Ez volna az utolsó hajnalom? Ennyi volt csupán?

Többre nem tudok gondolni, csak szorítok, hogy ne történjen meg a katasztrófa. A medve most felénk fordul. Kővé dermedünk. Mégis tovább kell mozdulnunk valahogy. Egy. Kettő. Három. A harmadik lépésnél takarásba kerül, így nem látjuk. Kezemet újra bajtársam mellkasának szegezem, hogy ne gyorsítson. Magam is fékezem ezzel. Húszt méter marad az autóig. Mikor odaérünk, mindketten lerogyunk a nedves avarra.

– Ahogy teljesen kivirradt, visszamegyünk! – mondom. – Tudtam, hogy nem élsz normálisan, de most megmondom: közveszélyes örült vagy! – feleli vendégem. – Én pedig mást tudok: ha nem megyünk vissza, bennünk marad ez a nyomasztó félelem, aminél nincs rosszabb. Le kell küzdenünk, másképp véget ér itt a történet, elbúcsúzatunk az erdők egyik legszebb nagyragadozójától, maradnak az állatkertek és a vadasparkok.

Visszaindulunk. Enyhe köd borítja be a tájat. A fák bólogatnak a reggeli szélben. Most másképp látszik az ösvény, jól kivehető minden, a kövek közötti zöld mohától a vadvirágokig. Lassan kaptatunk fölfelé. Amikor a helyre érünk, ahol újjászülettünk, betekintek a négy fenyő közé. Az állat már sehol, csak a ledöngölt főveny jelzi, hogy fél órával ezelőtt még itt ült a sötétben. Nagy nehezen elérjük a lest, nyitott ajtaján hosszú karomnyomokban játszik a fény. Bent még mindig sötét van. Szemem lehunyom, fogam összeszorítom, és belépek. Nem érzek semmi ütést, így megmenekültem. A költő követ. Kinézünk az ablakon. Egy hatalmas fekete medve zabál a ló gyomrából. Csendben becsukjuk magunk mögött az ajtót, és leülünk egy-egy székre. Lázasan vesszük elő táskánkból a fényképezőgépeket. Az ablakokat üveg védi, hogy ne terjedjen ki szagunk a szóróra, és az exponáló hanggal, köhintésünkkel se ijesszük el a vadat.

Gyönyörű szép percek következnek, amelyek alatt magunkat végre biztonságban érezve csodálhatjuk

meg azt, aki elől az imént halálfélelemben menekültünk. Nem is tudom, fotózzam, vagy csak egyszerűen nézzem, amint gyönyörű izmai dolgoznak a napfényben. Szépséges és irtózatos egyszerre. Szemünk láttára tépi húrokká a ló beleit. Evés közben elfárad, ilyenkor megpihen, fejét előrenyújtva liheg. Erőt gyűjt, hogy újra szakíthasson. Sokáig nem zabálhat zavartalanul, mert elévágódik a bátor pásztorkutya. Éktelelenül csahol, a mackó azonban ügyet sem vet rá, mintha tudomásul se venné, hogy ott van, csak falatozik tovább, véres orrát újra és újra a tetem gyomrába fúrva. A kutya már csak ötméternyire ugat tőle. – Rárohan! Megöli! Vége! – emelem szemem elé a

Könnyed robogás viasza (2006. fotó: Oláh Katalin Kinga)

távcsövet. – Most megláthatjuk, hogyan járhattunk volna! De a nagyvad nem törődik az ebbel, csak tömi tovább a gyomrát, amíg teljesen jóllakik, majd dolgavégezetten befordul a rengetegbe. Egy darabig várjunk még, hogy visszajöjjön, de hiába. A kutya egészen közel merészkedik, cibálni kezdi a húsokat.

Óvatosan kinyitom az ajtót, hátha észrevesz, és elmenekül. Hármát lépek a falépcsőkön lefelé, amikor tőlem balra ideges fújtatás, majd csörtetés hallatszik a takarásban. Hanyatt-homlok menekülök vissza a lesbe. A szórón továbbra is csak a vakmerő eb látható.

– Indulás! – adom ki a vezényszót. Összecsomagoljuk a kamerákat, újra kinyitom az ajtót, és rálépek a csapásra. Csendben megyünk lefelé. Meg-megzörren egy ág, ilyenkor egymás karjába kapaszkodva megállunk. Kisvártatva egy fatörzsre rögzített tábla előtt haladunk el: „Vigyázat! Medveveszély!” Itt szoktak fényképezkedni les után a turisták, nekünk azonban eszünkbe sem jut. Valamit megint hallunk. Egyszerre kezdünk el futni. Utolérem a költőt, elébe kerülök, és próbálom visszatartani vele együtt magam: – Értem, hogy félünk. Értem, hogy mentjük az életünk. De rohanás helyett csak futólépés! Lassítva!